

Sygn. akt VIII Gz 164/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Wojciech Wołoszyk (spr.)

Sędziowie: SSO Wiesław Łukaszewski

SSO Elżbieta Kala

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. Ż.**

przeciwko (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**

w B.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 2 października 2015 r., sygn. akt VIII GNc 5269/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Elżbieta Kala Wojciech Wołoszyk Wiesław Łukaszewski

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Bydgoszczy udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda o zapłatę kwoty 51 108,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu do sumy zabezpieczenia w wysokości 61 267,00 zł poprzez zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego pozwanego prowadzonego przez (...) Bank S.A. w W. o numerze (...) do wysokości 61 267,00 zł (na podstawie art. 730' k.p.c. w zw. z art. 747 pkt 1 k.p.c.). W uzasadnieniu Sąd Rejonowy zważył, że powód poprzez przedstawione w pozwie okoliczności i załączone do pozwu dowody z dokumentów w postaci faktur VAT uprawdopodobnił roszczenie i łączący go z pozwanym stosunek zobowiązaniowy. Ponadto, w ocenie tego Sądu, powód uprawdopodobnił także istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Za pomocą przedłożonego do akt sprawy oświadczenia kierownika działu finansowego (...) S.A. w B. oraz informacji z Krajowego Rejestru Długów uprawdopodobnił, w ocenie Sądu I instancji, iż pozwana spółka posiada wymagalne zobowiązania również wobec innych wierzycieli. Nadto, pozwana spółka pomimo ciężącego na niej obowiązku nie złożyła do Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdania finansowego, co uzasadnia, zdaniem Sądu Rejonowego, wątpliwości co do stanu finansowego pozwanego. Sąd Rejonowy zważył przy tym, że orzeczony sposób zabezpieczenia zapewni uprawnionemu powodowi należyłą ochronę prawną, a pozwanej spółki nie będzie obciążać ponad potrzebę.

Pozwany w zażaleniu zarzucił zaskarżonemu postanowieniu błędy w ustaleniach faktycznych poprzez błędne przyjęcie, że powód posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia i uznanie, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie, tj. art. 730⁽¹⁾ § 1 i 2 kpc, przez przyjęcie, że udzielenie zabezpieczenia w postaci wnioskowanej przez powoda nie obciąży obowiązanego ponad potrzebę, tj. art. 730⁽¹⁾ § 3 kpc, a ponadto brak uzależnienia udzielenia zabezpieczenia od złożenia przez powoda kaucji na zabezpieczenie roszczeń, tj. art. 739 § 1 kpc. W tych okolicznościach skarżący domagał się uchylenia postanowienia o zabezpieczeniu, alternatywnie (z ostrożności procesowej) uchylenia postanowienia o zabezpieczeniu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (celem zmiany sposobu zabezpieczenia). W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że przyczyną niezapłacenia przez niego przedmiotowych faktur VAT jest fakt, że usługi wykonane przez powoda zostały wykonane wadliwie, o czym pozwany informował powoda w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty. Ponadto, zdaniem skarżącego, nie ma znaczenia dla sprawy fakt wcześniejszego orzeczenia wobec prezesa zarządu pozwanej spółki 3 - letniego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. Wspomniany zakaz wygasł bowiem w roku 2010 i brak jest przeszkód, aby obecny prezes zarządu wykonywał działalność gospodarczą i sprawował obecną funkcję. Powód wprowadził ponadto, zdaniem skarżącego, w błąd Sąd Rejonowy powołując się na fakt niezłożenia sprawozdania spółki do akt rejestrowych. Otóż pozwany wyjaśnił, że spółka złożyła takie sprawozdanie w dniu 21 lipca 2015 r., z uwagi jednak na brak uiszczenia opłaty sądowej i opłaty za ogłoszenie w MSiG, wniosek został zwrócony, o czym pozwany został powiadomiony w październiku 2015 r. Wreszcie, zdaniem pozwanego, figurująca w KRD wzmianka o niezaspokojonej przez pozwaną spółkę wierzytelności w kwocie 1.779,81 zł nie powinna mieć znaczenia dla sprawy, gdyż kwota ta, w porównaniu z zakresem prowadzonej przez pozwanego działalności, jest znikoma. Wzmianka ta nie może zatem uzasadniać obawy co do wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia. Z kolei sposób uregulowania zaległości na rzecz (...) SA pozostaje, zdaniem skarżącego, w gestii stron, nie mając wpływu na sprawę niniejszą. Także wysokość kapitału zakładowego pozwanej spółki nie powinna mieć wpływu na ocenę sądu co do istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia powoda.

W odpowiedzi na zażalenie (k.90-92) powód domagał się jego oddalenia oraz zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa według norm przepisanych. W uzasadnieniu pisma z dnia 12 listopada 2015 r. powód wywodził, że nieregulowanie przez pozwanego wymagalnych zobowiązań, ma duży wpływ na niniejszą sprawę. Jednocześnie stwierdził, że nie udało mu się uzyskać stosownych oświadczeń na temat zadłużenia pozwanego od innych (poza (...) SA) wierzycieli, z uwagi na obawę z ich strony co do konieczności stawienia się w sądzie. Powód argumentował, że jakkolwiek aktywa pozwanej spółki na koniec 2014 r. wyniosły 833.905,92 zł, to jednak jej majątek (wg bilansu) to jedynie kwota 64.402,38 zł, przy czym roszczenie samego powoda stanowi kwotę 54.903,36 zł (dochodzona przedmiotowym pozwem) oraz kwota 18.886,27 zł wynikająca z faktur nr (...) (nie dołączone do pozwu). Ponadto, zagrożeniem dla płynności finansowej pozwanej spółki jest, zdaniem powoda, wysoka kwota zobowiązań krótkoterminowych pozwanego (429.264,50 zł).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki warunkujące dopuszczalność udzielenia zabezpieczenia przewidziane w art. 730¹ § 1 k.p.c. Sąd I instancji prawidłowo przyjął, że powód uprawdopodobnił za pomocą załączonych faktur VAT wiarygodność dochodzonego roszczenia. Pozwany w zażaleniu nie zaprzeczył przy tym, aby faktury te od powoda otrzymał, jak również iż pozostawał z powodem w stałych stosunkach gospodarczych. Wskazał też, iż nie uregulował należności z tych faktur. Ewentualne przyczyny, dla których pozwany nie uregulował powyższych zobowiązań, nie mogą być zaś przedmiotem badania w toku postępowania zabezpieczającego. Nie zmienia to bowiem faktu, iż roszczenie zostało uprawdopodobnione.

Powód uprawdopodobnił ponadto, jak trafnie ocenił Sąd Rejonowy, interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia przedmiotowego roszczenia. Według art. 730¹ § 2 k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny

sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Obojętne jest przy tym, czy takie niebezpieczeństwo wynika z zachowania obowiązanego, czy z przyczyn od niego niezależnych – ważne jest, aby istniało w chwili żądania zabezpieczenia.

Powód we wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazał konkretne okoliczności dotyczące pozwanej spółki, które powodują słuszną, w ocenie Sądu Okręgowego, obawę co do tego, że brak zabezpieczenia mógłby utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Powód przedłożył oświadczenie pochodzące z działu księgowego spółki (...) SA w B. z dnia 30 września 2015 r., z którego wynika, że pozwany ma wobec tej spółki wymagalne zadłużenie na kwotę 33.049,51 zł. Jakkolwiek sam ten dokument nie może automatycznie świadczyć o tym, że kondycja finansowa pozwanej spółki jest zła, to jednak zważyć należy, że pozwany w zażaleniu nie wyjaśnił w żaden sposób okoliczności związanych z powstałym wobec spółki (...) SA zadłużeniem, lakonicznie stwierdzając, że „sposób uregulowania wspomnianej wierzytelności pozostaje w gestii stron, nie ma natomiast wpływu na niniejszą sprawę”. Otóż, w ocenie Sądu Okręgowego, pozwany błędnie twierdzi, że fakt zalegania z zapłatą na rzecz innego kontrahenta pozostaje bez wpływu na przedmiotowy spór. Skoro bowiem pozwany posiada zaległości płatnicze także wobec innych podmiotów, to wzrasta tym samym uzasadniona - jak należy przyjąć - obawa co do wypłacalności pozwanej spółki, a w konsekwencji obawa co do wykonalności przyszłego orzeczenia w sprawie (oczywiście przy założeniu, że będzie ono ostatecznie korzystne dla pozwanego).

Ponadto, o ile faktycznie, jak twierdzi pozwany, wzmianka o niezaspokojonej przez niego wierzytelności ujawniona w Krajowym Rejestrze Dłużników dotyczy stosunkowo niewielkiego zadłużenia (1.779,81 zł), to jednak nie można tracić z pola widzenia faktu, że sam fakt umieszczenia informacji o dłużniku (w tym wypadku pozwanym) niewywiązuje się z ciężących na nim obowiązków płatniczych, stawia go w złym świetle, podważając tym samym jego wiarygodność płatniczą wobec ewentualnych kontrahentów, czy rodząc obawę co do niewypłacalności u kontrahentów dotychczasowych.

Nadto, pozwana spółka prowadzi działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Oznacza to m.in., że górna granica jej odpowiedzialności za zobowiązania względem wierzycieli ograniczona jest wysokością kapitału zakładowego. Z dołączonej do akt Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 24 września 2015 r. wynika, że kapitał ten wynosi 5.000 zł. Porównując zatem wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia (54.904,00 zł) z wielkością kapitału zakładowego spółki i biorąc pod uwagę fakt, że pozwany posiada wymagalne zadłużenie także względem innych podmiotów (których okoliczności powstania nie wyjaśnił, a nawet wyjaśnić nie próbował, w zażaleniu), przyjąć, w ocenie Sądu Okręgowego, należy, że uprawdopodobnionym została obawa co do możliwości zaspokojenia w przyszłości przedmiotowego roszczenia przez powoda.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 739 § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że istotnie, wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia sąd może uzależnić od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu, a z kaucji tej będzie przysługiwało obowiązanemu pierwszeństwo zaspokojenia przed innymi należnościami zaraz po kosztach egzekucyjnych. Przesłanką zastosowania przez sąd tego przepisu jest zatem stwierdzenie, że wykonanie określonego postanowienia o zabezpieczeniu przez uprawnionego stwarza niebezpieczeństwo doznania szkody przez obowiązanego. Ocena co do tego, czy należy orzec kaucję na zabezpieczenie, należy do sądu, który orzeka o takim zabezpieczeniu, jeżeli istnieje realna obawa, że obowiązanym może być narażony na poniesienie szkody wskutek wykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

Jak słusznie zauważają przedstawiciele doktryny, uzależnienie wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia od złożenia kaucji dopuszczalne jest we wszystkich przypadkach, gdy wykonanie zabezpieczenia może wyrządzić obowiązanemu szkodę. Jeśli jednak w chwili orzekania o udzieleniu zabezpieczenia nie występują okoliczności, z których wynikałoby, że na skutek udzielenia zabezpieczenia obowiązanym poniesie szkodę, sąd nie powinien z urzędu stosować wskazanej instytucji, a jeśli tego żąda obowiązanym, winien odmówić jej stosowania. (por. Z. Woźniak, „Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego”, Lex Omega 2012). Ponadto Sąd, oceniając potrzebę zabezpieczenia jego roszczeń odszkodowawczych, powinien rozważyć istnienie przesłanki przewidzianej

dla udzielenia zabezpieczenia, w postaci groźby uniemożliwienia lub poważnego utrudnienia wykonania wyroku zasądzonego odszkodowanie.

Na gruncie sprawy niniejszej, w toku postępowania, nie ujawniło się jednak, w ocenie Sądu Okręgowego, prawdopodobieństwo wystąpienia okoliczności, które pozwalałyby na konstatację o zagrożeniu wystąpienia szkody po stronie pozwanej w związku z wykonaniem zabezpieczenia polegającego na zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego pozwanego. Pozwany natomiast w zażaleniu nie wyjaśnił w jakiej wysokości szkoda miałaby mu zostać ewentualnie wyrządzona na skutek wykonania orzeczenia Sądu I instancji w przedmiocie zabezpieczenia. Skarżący podał wprawdzie, że w swym przedsiębiorstwie praktykuje przyjmowanie od potencjalnych klientów tzw. przedpłat na składane zamówienia. W konsekwencji, dokonanie przedmiotowego zabezpieczenia (poprzez zajęcie rachunku bankowego) narusza, jego zdaniem, interesy spółki, jak również interesy jego kontrahentów (którzy nie otrzymają zamówienia po uiszczeniu przedpłaty na rachunek pozwanego). Skarżący nie powołał się jednak na żadne konkretne zamówienia, czy konkretnych kontrahentów. W takim zatem razie przyjęć w ocenie Sądu Okręgowego, należało, że nie uprawdopodobnił on, aby przedmiotowe orzeczenie o zabezpieczeniu uniemożliwiało czynienie przez spółkę dalszych inwestycji, paraliżowało prowadzenie przez nią bieżącej działalności. Brak zatem podstaw do przyjęcia naruszenia przepisu art. 739 § 1 k.p.c.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo uznał wniosek powoda za w pełni uzasadniony i prawidłowo udzielił zabezpieczenia w sposób wskazany w sentencji postanowienia. W ocenie Sądu Okręgowego, wskazany sposób nie zmierza do zaspokojenia roszczenia uprawnionego, a jedynie zabezpiecza prawa uprawnionego powoda.

W tych okolicznościach, uznając zarzuty zażalenia za nieuzasadnione, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc postanowił jak w sentencji.

Natomiast o kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie Sąd I instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 kpc).

Elżbieta Kala Wojciech Wołoszyk Wiesław Łukaszewski